

Werknemer Civiel

Pensioenrechtspraak 2018: waarover is geprocedeerd?

In dit artikel presenteer ik een overzicht van pensioenrechtspraak uit 2018. Meten is immers weten. Vanaf 1 januari t/m 31 december 2018 heb ik alle op rechtspraak.nl gepubliceerde uitspraken over de arbeidsvoorwaarde pensioen bekeken, samengevat en gerubriceerd. In totaal waren er 167 gepubliceerde uitspraken. Er zijn veel meer pensioengeschillen en procedures. Slechts een klein deel daarvan wordt gepubliceerd. Toch is het zinvol om te weten waarover is geprocedeerd. Hier volgt de top 3 uit 2018:

- (1) uitleg;*
- (2) scheiding;*
- (3) verplichte deelname aan een bedrijfstakpensioenfonds.*

Commentaar

De 167 door mij bekeken pensioenuitspraken zijn het topje van de ijsberg. Er zijn veel meer pensioenuitspraken. Lang niet alle pensioenzaken die ik als advocaat doe, worden gepubliceerd. Volgens [onderzoek](#) uit 2017 wordt minder dan 1% van de uitspraken (in totaal 1,5 miljoen) gepubliceerd op rechtspraak.nl. Of de >1% representatief is voor pensioenzaken is mij niet bekend. Die 1% lijn doortrekkend zouden er op jaarbasis meer dan 16.700 pensioenuitspraken zijn. Uitspraken over sociale zekerheid (AOW, WIA), fiscaliteit en individuele pensioenverzekeringen (lijfrentes e.d.) heb ik buiten beschouwing gelaten. Veel pensioengeschillen worden niet aan de rechter voorgelegd. Partijen kunnen het geschil op een andere manier oplossen (buiten rechte). Partijen kunnen ook om andere redenen afzien van procederen. Procederen is duur en de uitkomst onzeker. Het aantal werkelijke pensioengeschillen ligt daarom vele malen hoger.

Toch is het interessant om te weten over welke onderwerpen is geprocedeerd in 2018. Daarbij heb ik de uitspraken onderverdeeld in 12 rubrieken en onderwerpen, variërend van uitleg tot wijziging en van scheiding tot waardeoverdracht. Uitspraken kunnen in meerdere categorieën vallen. Een procedure over de vraag of een werkgever onder de werkingssfeer van een verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds valt gaat over uitleg van de werkingssfeerbepaling maar ook over het onderwerp verplichtstelling. Hieronder volgt de weergave van de top 5 uit 2018.

Top 5 onderwerpen gepubliceerde uitspraken:

- 1) Uitleg
- 2) Scheiding
- 3) Verplichtstelling
- 4) Informatie
- 5) Gelijke behandeling

Uit het overzicht blijkt dat rechtszaken over pensioen heel vaak gaan over uitleg. Dat kan zijn uitleg van een wettelijke bepaling of uitleg van een pensioenreglement. Dat hoge aantal

suggereert dat er nog wat te winnen valt door verduidelijking van (pensioen)wetgeving en pensioendocumenten zoals pensioenreglementen en uitvoeringsovereenkomsten. Verrassend vond ik het grote aantal uitspraken over nummer 2: pensioen en scheiding. Daarbij teken ik aan dat het aantal enigszins vertekend is. Veel van die uitspraken gaan over de gevolgen van echtscheiding. Verevening van pensioen is dan soms één van de onderwerpen, naast bijvoorbeeld alimentatie. Al waren er in 2018 ook drie uitspraken van de Hoge Raad waarin pensioen en scheiding centraal stonden. De combinatie verplichtstelling en uitleg van de werkingssfeerbepaling is een trouwe leverancier van rechtspraak. Vrijwel iedere maand werd daarover één of meerdere keren uitspraak gedaan. Typisch voor procedures over pensioeninformatie zijn zaken waarin (ex-)werknemers pensioeninformatie (zoals overzichten) onjuist blijkt te zijn en de pensioenuitkering wordt gecorrigeerd.

Conclusie

De De 167 op rechtspraak.nl gepubliceerde uitspraken zijn het topje van de ijsberg. Slechts weinig pensioenzaken worden gepubliceerd. Het aantal pensioengeschillen is vele malen hoger. In 2018 gingen de meeste rechtszaken over (1) uitleg (2) scheiding en (3) verplichtstelling. In 2019 ga ik verder met meten. Ik houd u op de hoogte.

prof. mr. drs. Mark Heemskerk